

Nr 173.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering; given Stockholms slott den 3 mars 1944.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering.

GUSTAF.

Gustav Möller.

F ö r s l a g

till

L a g

angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering.

Härigenom förordnas, att den för åren 1938—1944 gällande¹ indelningen i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering skall äga förlängd giltighet till och med utgången av år 1946.

---

¹ Jfr SFS 1937:163, 1940:157, 1941:125 och 1943:294.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och finansdepartementen anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, fråga om *fortsatt giltighet av gällande indelning i ortsgupper för dyrortsgradering av folkpensioner* samt anför:

Genom lag den 23 april 1937 (nr 163) infördes i lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering bestämmelser om dyrortsgradering av folkpensionerna. Enligt 6 § 2 mom. första stycket utgår jämte grundpension tilläggspension med olika belopp i tre skilda ortsgupper, betecknade med nummer 1, 2 och 3. Vidare stadgas i andra stycket, att ortsgupperna indelas på sådant sätt, att ortsgrupp med högre nummer omfattar orter med större levnadskostnader än ortsgrupp med lägre nummer. Indelningen verkställs enligt de närmare föreskrifter Konungen meddelar av den myndighet, som har att verkställa indelning i ortsgupper enligt 48 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 — d. v. s. socialstyrelsen — och gäller enligt huvudbestämmelsen för en tid av tio år i sänder.

Med hänsyn till de svårigheter, som kunde möta då det gällde att från början få till stånd en tillfredsställande ortsguppering, intogs i övergångsbestämmelserna till 1937 års lag — förutom föreskrift att den skulle träda i kraft den 1 januari 1938 — det stadgandet, att indelningen i ortsgupper jämlikt 6 § 2 mom. andra stycket, vilken indelning finge verkställas före sistnämnda dag, första gången skulle gälla för åren 1938—1940.

Sedan Kungl. Maj:ten den 21 maj 1937 meddelat närmare föreskrifter rörande ortsgupperingen, verkställdes sådan av socialstyrelsen. Styrelsens kungörelse angående indelning i ortsgupper av samtliga orter i riket jämlikt lagen om folkpensionering utfärdades den 28 juni 1937 och intogs i Svensk författningssamling (nr 714).

Åt den gällande indelningen i ortsgupper har därefter givits förlängd giltighet, senast genom lag den 11 juni 1943 (nr 294), till och med utgången

av år 1944. Såsom skäl för förlängningen har anförts, att den av nu pågående krig föranledda prisutvecklingen medfört sådana förskjutningar i de lokala prisförhållandena, att det icke syntes lämpligt att skrida till verkställande av någon ny indelning i ortsgrupper.

I förevarande sammanhang må erinras om det läge, i vilket frågan om skattegrupperingen för närvarande befinner sig. I proposition nr 68 till 1943 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t, att riksdagen måtte medgiva, att gällande skattegruppering finge, utan hinder av 48 § 1 mom. kommunalskattelagen, erhålla förlängd giltighet till och med utgången av år 1944. Riksdagen, som biföll propositionen, uttalade i samband därmed, att det borde övervägas att till 1944 års riksdag framlägga provisoriskt förslag rörande skattegrupperingen för den händelse det skulle visa sig omöjligt att till 1945 års riksdag framlägga slutligt förslag beträffande dyrortsgrupperingsfrågan i dess helhet.

Sedan med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1943 särskilda sakkunniga tillkallats för verkställande av utredning angående ny dyrortsgruppering, har i Kungl. Maj:ts proposition nr 82 till innevarande års riksdag bragts till riksdagens kännedom, att de sakkunniga anmält sig icke kunna avgiva förslag i ämnet inom sådan tid, att ärendet kunde underställas 1945 års riksdag. Enligt vad i propositionen upplyses hade de sakkunniga samtidigt uttalat, att de dittills icke kunnat anordna någon närmare undersökning rörande skattegrupperingen och icke kunde förorda införande på grundval allenast av nu föreliggande utredningsmaterial av ett skatteprovisorium. Chefen för finansdepartementet fann sig i samband därmed böra, i likhet med de sakkunniga, avstyrka, att förslag avlättes till riksdagen angående provisorisk skattegruppering.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till föreliggande omständigheter synes riksdagens medverkan böra påkallas för att möjliggöra förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgrupper jämlikt lagen om folkpensionering.

Vid bestämmande av förlängningstiden bör beaktas, att socialvårdskommittén för närvarande är sysselsatt med översyn av lagen om folkpensionering. Kommitténs arbete härmed bedrivs med inriktning på att förslag i ämnet skall föreligga i sådan tid att frågan må kunna underställas 1946 års riksdag. Det synes mig knappast kunna ifrågakomma att verkställa ny indelning vid en tidpunkt, då möjligheten av att nya principer för ortsgrupperingen komma att inom den närmaste framtiden fastställas måste tagas med i beräkningen.

Med hänsyn till det samband, som sålunda råder mellan förevarande spörsmål och frågan om ny folkpensioneringslag, bör enligt min mening indelningen i ortsgrupper jämlikt den nu gällande folkpensioneringslagen givas förlängd giltighet till och med utgången av år 1946. Till förmån för en två-årig förlängning av giltigheten av nämnda indelning talar även den omständigheten att, såsom av vad förut anförts torde framgå, de förslag, som de sakkunniga för utredning av frågan om ny dyrortsgruppering komma att avgiva, kunna förväntas jämväl bliva underställda 1946 års riksdag.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över upprättat förslag till *lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Anders Lundstedt.

---

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 3 mars 1944.

Närvarande:

justitieråden ALSÉN,
LIND,
regeringsrådet EKLUND,
justitierådet ERICSSON.

Enligt lagrådet den 2 mars 1944 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 25 februari 1944, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet hovrättsrådet J. M. Wahlbäck.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars
1944.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och finansdepartementen anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, lagrådets den 3 mars 1944 avgivna utlåtande över det den 25 februari 1944 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Stig Wernstedt.
